

BIJLAGE 1

TOELICHTING BEVESTIGING TOT BESLUIT UITTREDDING LABORIJN

1. Visie

In het sociaal domein liggen flinke opgaven die we aanpakken vanuit de inhoudelijke visie om echt te doen wat nodig is.

We hebben inmiddels al een aantal grote stappen gezet in de transformatie op het zorgdomein van het sociaal domein; door onder andere de toegang tot de jeugdzorg te transformeren (die vanuit Buurtzorg Jong als onze samenwerkingspartner wordt uitgevoerd) en de kwaliteitsslag op het sociaal domein. Dit willen we nu ook doortrekken in een transformatie in de kijk op werk. Ook via de 3 hoofdlijnen: normaliseren, voorkomen en innoveren/samenwerken.

Normaliseren	<ul style="list-style-type: none"> • Ieder vanuit zijn eigen rol
Voorkomen	<ul style="list-style-type: none"> • Er op tijd bij zijn • Voorkomen van erger
Innoveren & Samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en inwoners • Van buiten naar binnen
Werken vanuit onze visie	<ul style="list-style-type: none"> • In gesprek vanuit de bedoeling • Dicht bij huis • Structuur volgt inhoud • Financiën beheersbaar op korte en lange termijn

Onze inwoners staan daarbij centraal. Dat betekent dat de uitvoering van de Participatiewet onderdeel moet zijn van het lokale zorgnetwerk en dat er gewerkt wordt aan substantiële uitstroom naar werk. Alles met een respectvolle bejegening richting cliënten.

Drie punten zijn dan ook van cruciaal belang in de visie op de uitvoering van de Participatiewet:

We doen daarbij wat echt nodig is voor de mensen om wie het gaat. Wij zetten in onze visie in op participatie voor iedereen, we schrijven niemand af en we willen belemmeringen om te participeren wegnemen. We gaan uit van vertrouwen in plaats van controle. Vanuit een integrale benadering.

De visie op de uitvoering van de Participatiewet wordt op 28 november 2019 in de raadsvergadering behandeld.

2. Voornemen uittreden en moties

Onze visie vraagt een fundamenteel andere werkwijze. Om onze visie te realiseren, kiezen we voor een kleine en wendbare uitvoeringsorganisatie. We zijn ervan overtuigd dat we met deze benadering meer uitstroom en participatie kunnen realiseren dan nu het geval is binnen Laborijn. Waarmee we de uitvoering (op termijn) goedkoper en anders organiseren. Tevens sluit onze visie en uitvoering hiervan als we die vanuit eigen regie kunnen doen naadloos aan op het daadwerkelijk realiseren van nieuwe initiatieven, zoals de pilot Meedoen Werkt of een mogelijke gevolg van het onderzoek vanuit de motie 'maatschappelijke banen'. De gemeenschappelijke regeling Laborijn is nu niet ingericht op de uitvoering van onze visie op de participatiewet. De huidige organisatievorm (gemeenschappelijke regeling) leidt niet tot de resultaten die Oude IJsselstreek wil behalen binnen het Sociaal Domein.

Na een lange voorgeschiedenis en een zorgvuldige afweging, heeft het college van Oude IJsselstreek dan ook op 13 juni 2019 besloten tot een voornemen om uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn (zaaknr. 45524).

Tijdens de raadsbehandeling van 3 juli 2019 zijn vervolgens door de raad een viertal moties vastgesteld:

1. Samenstelling dagelijks bestuur Laborijn

Op 2 oktober 2019 heeft de raad een memo 'stand van zaken proces Laborijn' ontvangen, waarin is meegedeeld dat motie 1 is afgehandeld. De samenstelling van het dagelijks bestuur is gewijzigd. Wethouders Kuster en Hiddinga nemen nu deel aan het AB. Wethouder Hiddinga is onze vertegenwoordiger in het DB. De motie hebben wij op 19 juli 2019 als bijlage bij een brief naar de colleges van de deelnemende gemeenten gestuurd evenals naar het Algemeen Bestuur van Laborijn. U heeft deze brief in cc ontvangen.

2. Uitvoering Participatiewet

Deze motie geeft de opdracht om met de deelnemende gemeenten een verkenning uit te voeren. Zie hiervoor onder 3: Uitkomsten verkenningproces.

3. Uitvoering Participatiewet in eigen beheer

Bij de uitvoering van de moties hebben wij prioriteit gegeven aan motie 2. De afgelopen periode hebben wij onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om samen met de andere gemeenten tot overeenstemming te komen over een aanpassing van de Gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is de visie op de uitvoering Participatiewet ter vaststelling aangeboden. In de commissievergadering van 21 november is meer duiding gegeven aan deze visie. Zoals aangegeven, zullen wij met de raad afspreken op welke manier wij u in het vervolg meenemen in de verdere voorbereiding en op welke

momenten u vanuit uw kaderstellende rol besluiten kunt en wilt nemen. In de commissie van 21 november is afgesproken u een startnotitie aan te bieden.

4. Klanten en medewerkers Laborijn

Het besluit van ons college tot het voornemen om uit te treden heeft geen invloed op de verantwoordelijkheden van Laborijn totdat de uittreding is geëffectueerd. Tot die datum blijft Laborijn onverkort verantwoordelijk voor de dienstverlening aan onze inwoners die een uitkering ontvangen in het kader van de Participatiewet of die werkzaam zijn binnen de SW. In onze ambtelijke en bestuurlijke contacten zien wij erop toe dat de dienstverlening binnen de mogelijkheden van Laborijn gehandhaafd blijft.

3. Uitkomsten verkenningsproces

Op basis van de hierboven genoemde moties, is op 18 juli 2019 een brief verzonden aan Laborijn en de deelnemende gemeenten om samen in gesprek te gaan om de mogelijkheden tot een gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling te verkennen. De insteek van de gesprekken was om indien dat mogelijk zou zijn te komen tot een gemeenschappelijke regeling waarin ruimte is voor maatwerk voor de deelnemende gemeenten en waarbij taken desgewenst door gemeenten zelf uitgevoerd kunnen worden. Insteek was ook om indien dit maar enigszins mogelijk zou zijn de uitvoering van de SW in gezamenlijkheid binnen Laborijn te blijven doen.

Naar aanleiding van deze brief zijn er verschillende bestuurlijke gesprekken gevoerd en is vervolgens in opdracht van het Dagelijks Bestuur van Laborijn een verkenning uitgevoerd waarin uitgebreid met de collega-gemeenten is gesproken over de verschillende mogelijkheden. Om dit traject zoveel mogelijk kans van slagen te geven heeft Oude IJsselstreek op verzoek de voorbereidende werkzaamheden voor de voorgenomen uittreding opgeschort en zijn ook de voorbereidende werkzaamheden vanuit de GR opgeschort.

Vanuit de verkenning met de deelnemende gemeenten kwamen vervolgens vier scenario's naar voren:

1. We laten het zoals het is (0-scenario)
2. Twee om Twee (2 gemeenten het volledige pakket, 2 gemeenten WSW)
3. Modulair
4. Drie gaan door in GR, één treedt volledig uit

In de verkenning hebben wij ons standpunt, in lijn met de moties, bevestigd:

- SW in gezamenlijkheid uitvoeren binnen de GR;
- Werk en inkomen doet Oude IJsselstreek zelf;
- Onderdelen van de bedrijfsvoering willen wij graag binnen de GR uitvoeren;
- Voor re-integratietrajecten willen we onderdelen inkopen of afnemen via een Dienstverleningsovereenkomst (DVO).

In eerste instantie leek er ruimte voor ons voorstel. De directie van Laborijn kreeg een bestuursopdracht om de wensen van de vier deelnemende gemeenten verder te onderzoeken en hierover verslag uit te brengen aan het DB. Gaande het traject verschoven de standpunten van een deel van de andere gemeenten totdat uiteindelijk duidelijk werd dat er onvoldoende draagvlak was voor tegemoetkoming aan onze wensen.

In het AB van 22 november is vervolgens formeel vastgesteld dat er geen unanimiteit was voor een aanpassing van de GR. Door het ontbreken van deze unanimiteit, betekent dit tot onze teleurstelling dat wij ons voornemen tot uittreden hierbij bekrachtigen. En hierbij (vooralsnog) uitgaan van volledige uittreding.

4. SW-doelgroep

Onze voorkeur en insteek is van meet af aan geweest en is nog steeds om de SW-doelgroep binnen Laborijn te behouden. In het belang van en zorg voor deze kwetsbare doelgroep. Wij zijn dan ook teleurgesteld in het feit dat er (vooralsnog) geen ruimte voor wordt geboden vanuit het Algemeen Bestuur terwijl in eerdere gesprekken een ander beeld was ontstaan.

In de gesprekken over de gevolgen van het besluit tot uittreden blijven wij ons inzetten voor continuering van de dienstverlening van Laborijn voor de SW doelgroep, in het belang van deze kwetsbare doelgroep. Wij zijn ervan overtuigd dat hier mogelijkheden voor zijn. Een dergelijke oplossing draagt ook bij aan voldoende volume binnen Laborijn waardoor de organisatie met een zekere robuustheid gecontinueerd kan worden. Hierdoor kan substantiële schadereductie voor het bedrijf georganiseerd worden. Dit is ook in het belang van Laborijn zelf en daarmee een verantwoordelijkheid voor het AB en DB van de GR.

Na besluit tot uittreding staat de gemeente zelf aan de lat om de doel- en taakstelling te realiseren. Hierbij zijn er vier opties:

1. Alsnog, met instemming van de overige deelnemers, met de uitvoering van de WSW deel blijven nemen in de GR (in dat geval blijft de dienstverlening ongewijzigd en daarmee ook de hiermee samenhangende financiering)
2. Met instemming van de overige deelnemers een dienstverleningsovereenkomst (DVO) sluiten voor bijvoorbeeld 5 jaar. Hierbij blijft de financieringsvorm gelijk maar zullen de overige deelnemers een risico-clausule opnemen om eventuele tekorten te verhalen en/of een bedrag opnemen om de kosten van de GR mede te blijven financieren. Afgezet tegen de huidige situatie zal het waarschijnlijk gaan om een vastgestelde bijdrage voor de looptijd van de DVO die gelijk is aan de huidige gemeentelijke bijdrage aan het tekort van het participatiebedrijf.
3. Een DVO afsluiten met een andere partij die voor andere gemeenten (dan verbonden aan de GR Laborijn) de WSW uitvoeren of kunnen uitvoeren omdat zij voldoen aan de kennis en kunde die hiervoor nodig is. (Voor de financiering geldt verder hetzelfde als onder optie 2).
4. In eigen beheer een WSW-uitvoeringsorganisatie opzetten.

5. Juridisch traject en gevolgen

Het besluit tot voornemen om uit te treden kent een inhoudelijke motivering, hierover is in het voorgaande geschreven. Het besluit en het vervolg daarop kennen ook een juridische component. In de GR is een aantal regels opgenomen over hoe om te gaan met het voornemen tot uittreden van één of meer deelnemende gemeenten.

Om tot uittreding te komen, is artikel 42 van de gemeenschappelijke regeling van belang:

Artikel 42: Uittreding

1. Uittreding is niet mogelijk binnen drie jaar nadat de regeling is getroffen onderscheidenlijk binnen drie jaar na toetreding, voor zover het de toetreders betreft.
2. Indien de regeling slechts twee colleges als deelnemers heeft wordt een verzoek tot uittreding beschouwd als verzoek tot opheffing conform artikel 43.
3. Het college dat voornemens is uit te treden, maakt dit schriftelijk kenbaar aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur zendt het voornemen onverwijld door aan de overige colleges.
4. Het algemeen bestuur stelt een voorstel op voor de financiële, personele en overige gevolgen van de voorgenomen uittreding voor de Uitvoeringsorganisatie Laborijn. De kosten voor het maken van het voorstel komen voor rekening van het college dat voornemens is uit te treden.
5. Het college dat voornemens is uit te treden neemt op basis van het voorstel, bedoeld in het derde lid, een definitief besluit, onverminderd het bepaalde in artikel 1, tweede en derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De uittreding geschiedt per 1 januari van enig kalenderjaar met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste een vol kalenderjaar.
6. De gevolgen van de uittreding worden, op basis van het voorstel, bedoeld in het derde lid, vastgesteld door de colleges.

Het college van Oude IJsselstreek heeft op 13 juni 2019 besloten tot een voornemen om uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn. Dit is per brief op 27 juni 2019 aan Laborijn kenbaar gemaakt. Hiermee is voldaan aan art 42 lid 3.

Conform art 42 lid 4 moet het AB een voorstel opstellen over de gevolgen van de uittreding, waaronder de uittreedsom. De uittreedsom heeft betrekking op de schade die ontstaat door het uittreden van één of meer deelnemende gemeenten, dit betreft onder andere personeelskosten. De uittreedsom heeft als peilmoment het moment van besluitvorming, in casu december 2019.

In het AB van 22 november is besloten dat aan deze voorwaarde invulling wordt gegeven doordat het AB van Laborijn op 6 december een voorstel voor een uittreedsom met bandbreedtes vaststelt. Op basis van dit voorstel kan het college, na besluit in de raadsvergadering op 12 december, vóór 1 januari 2020 het definitief besluit nemen. Waarmee er zekerheid is tot uittreding per 1 januari 2021. De gevolgen van het uittreden, conform art 42 lid 6, worden met de definitieve uittreedsom in 2020 vastgesteld door de colleges.

Hiermee voldoet het AB strikt genomen niet aan de voorwaarde van artikel 42 lid 4, er is nl slechts sprake van een uittreedsom met bandbreedtes. Door de beperkte tijd tussen de laatste verkennende besprekingen en de uiterste datum om besluitvorming binnen Oude IJsselstreek nog mogelijk te maken kan alleen met bandbreedtes gewerkt worden. De vertraging in de procesvorming is ontstaan door de opschorting in het proces van voorbereiding tot uittreding. Hiertoe was zoals eerder vermeld besloten om het traject voor de bestuurlijke verkenning zorgvuldig te kunnen doen.

Dit is niet aan Oude IJsselstreek toe te rekenen. Het is en blijft de verantwoordelijkheid van het AB om zorg te dragen dat er tijdig een voorstel voorligt waarover Oude IJsselstreek de raad tijdig kan informeren. Het kan niet zo zijn dat door het niet beschikbaar zijn van een voorstel ex artikel 42 lid 4 GR de gemeente Oude IJsselstreek niet de mogelijkheid zou hebben om een definitief besluit tot uittreding te nemen ex artikel 42 lid 5 GR.

Voor uw raad betekent dit dat er nog geen definitief voorstel voorligt van het AB. Er wordt een voorstel uittreedsom met bandbreedtes (minimaal en maximaal) voorgelegd. Overigens zou ook een definitief voorstel van het AB nog geen uitsluitsel geven over de uiteindelijke uittreedsom omdat deze in de regel onderwerp is van onderhandeling.

Indien met instemming van uw raad definitief besloten wordt tot uittreding, zullen de onderhandelingen over de definitieve uittreedsom starten. De resultaten hiervan zullen aan u en aan de andere raden worden voorgelegd. Ook start dan de periode van een jaar waarin de eigen uitvoering wordt voorbereid en opgebouwd. Totdat de uittreding geëffectueerd wordt op 1-1-2021 blijft onze gemeente onderdeel van de GR en zal de dienstverlening van Laborijn voortgang vinden.

6. Tijdlijn

